

KNIHOVNY PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

MANIFEST PRO
EVROPSKÉ VOLBY
2024

1

KNIHOVNY ZARUČUJÍ ROVNÝ PŘÍSTUP

Pomáhejte knihovnám poskytovat přístup ke kultuře a vzdělání všem a přispívat tak k naplňování lidských práv v Evropě

2

KNIHOVNY JSOU ZÁKLADEM AKTIVNÍ DEMOKRACIE

Pomáhejte knihovnám naplňovat jejich potenciál jako prostor pro posílení občanských práv a vytvářet tak demokratickou Evropu

3

KNIHOVNY PODPORUJÍ INKLUZIVNÍ INOVACE

Pomáhejte knihovnám vytvořit páteří síť inkluzivních a efektivních systémů otevřené vědy a vytvářet tak inovativní Evropu

4

KNIHOVNY CHRÁNÍ PAMĚŤ EVROPY

Pomáhejte knihovnám chránit a zpřístupňovat naše dědictví a vytvářet tak Evropu, která vychází ze své minulosti a může na ní stavět

5

KNIHOVNY JSOU HNACÍ SILOU CELOSVĚTOVÉHO ROZVOJE

Pomáhejte knihovnám v partnerských zemích učit se a rozvíjet a zajistit tak bezpečnější svět se silnějším evropským vlivem

KNIHOVNY PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

**MANIFEST PRO
EVROPSKÉ
VOLBY 2024**

1

KNIHOVNY ZARUČUJÍ ROVNÝ PŘÍSTUP

Pomáhejte knihovnám poskytovat přístup ke kultuře a vzdělání všem a přispívat tak k naplňování lidských práv v Evropě

Knihovny jsou branami ke znalostem a informacím, a to od klasické literatury až po nejnovější výzkumy. Pro mnoho Evropanů jsou skutečně nejvýznamnější místní kulturní infrastrukturou, která poskytuje prostor pro inspiraci, pocit bezpečí a místo pro načerpání nových sil. Zásadní rolí knihoven je naplňování základního lidského práva podílet se na kulturním životě společnosti.

Kromě toho jsou také klíčovými hráči v oblasti neformálního vzdělávání a nabízejí různým skupinám naší společnosti možnost získání digitálních a mediálních dovedností a gramotnosti. Díky hluboké znalosti potřeb a kulturních zvyklostí svých uživatelů vytvářejí programy, které skutečně mění životy lidí a otevírají jim nové příležitosti.

Dohoda o Pracovním plánu EU pro kulturu za současného mandátu vytvořila možnost, jak tuto úlohu – a její posílení – na evropské úrovni dále podpořit. Nyní je čas na činy!

Naléhavě proto vyzýváme Evropskou unii, aby:

- vyhradila finanční položky v programech EU určených na vzdělávání a kulturu pro projekty knihoven;
- podporovala a usnadňovala vzdělávání a vzájemné učení knihovníků v celé EU a usnadňovala sdílení portálů a nástrojů mezi knihovnami v různých členských státech;
- posílila infrastrukturu knihoven, včetně digitální infrastruktury, aby každý Evropan mohl využívat skvělé knihovnické služby.

KNIHOVNY PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

MANIFEST PRO EVROPSKÉ VOLBY 2024

2

KNIHOVNY JSOU ZÁKLADEM AKTIVNÍ DEMOKRACIE

Pomáhejte knihovnám naplňovat jejich potenciál jako prostor pro posílení občanských práv a vytvářet tak demokratickou Evropu

Domníváme se, že knihovny pomáhají občanům vytvářet demokratickou, sociálně angažovanou a digitálně inkluzivní Evropu. Kromě toho, že jsou prostorem pro individuální vzdělávání a kulturní vyžití (což je pro demokracii zásadní), jsou také klíčovým místem pro budování komunity a občanské angažovanosti. V pracovním plánu EU pro kulturu jsou knihovny oceňovány jako instituce, které nejrůznějšími způsoby přispívají k soudržnosti společnosti.

Zvláště důležitá role knihoven spočívá v podpoře důvěryhodných informací a schopnosti je ocenit a rozpoznat. V celé Evropě se knihovny již dlouho aktivně podílejí na vytváření programů pro komunity, ale nyní je třeba je systematicky zapojit do národních a evropských strategií, aby se jejich přínos mohl ještě zvýšit.

Knihovny jsou také součástí širších snah o zajištění lepší informovanosti při procesech rozhodování na vládní či parlamentní úrovni u širšího okruhu obyvatelstva. S rostoucím významem řízení znalostí jako podstaty zvyšování odolnosti a inovací bude Evropa stále více potřebovat knihovny všech typů.

Naléhavě proto vyzýváme Evropskou unii, aby:

- začlenila do evropských fondů rozpočtové položky na podporu aktivit ve veřejných knihovnách zaměřených na zapojení občanů a na vzdělávání a vzájemné učení pracovníků knihoven v celé EU;
- iniciovala další výzkum participativních a občanských aktivit ve veřejných knihovnách a zdůraznila, že je třeba, aby knihovny hrály ústřední roli v oblasti důvěryhodnosti informací;
- spolupracovala s veřejnými knihovnami při komunikaci s občany EU o tématech souvisejících s politikou, včetně demokracie, udržitelnosti a přechodu na digitální technologie.

KNIHOVNY PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

MANIFEST PRO EVROPSKÉ VOLBY 2024

3

KNIHOVNY PODPORUJÍ INKLUZIVNÍ INOVACE

Pomáhejte knihovnám vybudovat páteřní síť inkluzivních a efektivních systémů otevřené vědy a vytvářet tak inovativní Evropu

Evropská unie je již nyní světovým lídrem v oblasti otevřené vědy a podporuje rozvoj infrastruktur a strategií na institucionální, národní a mezinárodní úrovni. Díky tomu se vědecké poznatky šíří rychleji a roste i jejich kvalita a dosah.

Evropa může v nadcházejících letech nadále posilovat svou výzkumnou základnu nejen tím, že bude pokračovat ve své současné vynikající práci v oblasti výzkumu, ale také tím, že zajistí širší přístup k právu a regulaci s tímto přístupem v souladu.

Knihovny jsou také lídry v naplňování potenciálu občanské vědy. To má obrovský potenciál pro zvyšování gramotnosti a porozumění vědě ze strany veřejnosti, ale také pro umožnění takových typů výzkumu, které by jinak nebyly realizovatelné.

Naléhavě proto vyzýváme Evropskou unii, aby:

- znovu potvrdila a posílila své stávající zaměření na otevřenou vědu, zejména prostřednictvím opatření, která nabízejí jistotu a jsou srozumitelné, především v oblasti sekundárních publikačních práv a umožnění zachování autorských práv;
- uznala výzkum jako regulační princip a zajistila, aby jeho širší uplatňování, včetně autorského práva, procesu posuzování dopadů a práce v oblasti hospodářské soutěže a trhů, tento princip doplňoval a nikoli podkopával;
- podporovala vznik a sdílení účinných postupů v oblasti občanské vědy a úlohu knihoven při jejím poskytování.

KNIHOVNY PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

MANIFEST PRO EVROPSKÉ VOLBY 2024

4

KNIHOVNY CHRÁNÍ PAMĚŤ EVROPY

Pomáhejte knihovnám chránit a zpřístupňovat naše dědictví a vytvářet tak Evropu, která vychází ze své minulosti a může na ní stavět

Knihovny jsou důležitou součástí infrastruktury Evropy, která uchovává její paměť a zabezpečuje, že budeme schopni čerpat z jejích zkušeností a silných stránek. Přesto je při zkoumání role a potenciálu kulturního dědictví jeho dokumentace příliš často opomíjena.

Toto dědictví je třeba zohlednit v zajímavých iniciativách, jako je Nový evropský Bauhaus, a zároveň by se mělo mezinárodní vedoucí postavení Evropy v oblasti začleňování kultury do širších rozvojových politik odrazit v úsilí podporovat pokrok zaměřený na kulturu, jehož základem budou knihovny.

Je také velmi důležité nadále investovat do zajištění toho, aby bylo evropské kulturní dědictví v celé své rozmanitosti přístupné všem Evropanům, a aby všichni měli možnost z tohoto dědictví čerpat a využívat ho k další tvorbě.

Naléhavě proto vyzýváme Evropskou unii, aby:

- zajistila zohlednění významu dokumentačního dědictví v širších programech v oblasti kultury a možnosti zapojení do něj, a to i v přístupu EU ke kultuře a udržitelnému rozvoji;
- využila revize směrnice o autorském právu k prozkoumání míry rozšíření přístupu k dílům nedostupným na trhu a podpořila efektivnější přístupnost;
- zajistila, aby knihovny byly schopny získávat a poskytovat přístup k e-knihám, ať už vydaným elektronicky nebo zdigitalizovaným.

KNIHOVNY PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

MANIFEST PRO EVROPSKÉ VOLBY 2024

5

KNIHOVNY JSOU HNACÍ SILOU CELOSVĚTOVÉHO ROZVOJE

Pomáhejte knihovnám v partnerských zemích učit se a rozvíjet a zajistit tak bezpečnější svět se silnějším evropským vlivem

Evropská unie může díky svým externím partnerstvím a podpoře rozvoje dosáhnout změn na celém světě. Spolupráce s knihovnami ve zbytku světa poskytuje kanál pro urychlení inkluze, inovací a růstu komunit, zejména díky využití nápadů a zkušeností evropských knihoven.

Evropská unie má na mezinárodní scéně významné slovo. EU se již zasadila o začlenění cílů v oblasti kultury mezi rozvojové cíle v rámci EU a G20 a v průběhu příštího funkčního období Evropského parlamentu a Evropské komise bude klíčovým aktérem při vytváření agendy pro období po roce 2030.

Závěrem uvedme, že práci knihoven umožňují příslušná pravidla týkající se duševního vlastnictví a další. Přesto příliš mnoho zemí nemělo příležitost ani podporu pro aktualizaci pravidel pro digitální věk a přeshraniční spolupráce zůstává složitá. EU může svou prací ve Světové organizaci duševního vlastnictví a v rámci obchodních dohod pomoci ostatním dohnat tyto nedostatky.

Naléhavě proto vyzýváme Evropskou unii, aby:

- zajistila, že své vlastní programy podpory rozvoje v jiných částech světa budou maximálně využívat knihovny jako infrastrukturu pro poskytování služeb;
- nadále obhajovala potřebu začlenění cílů v oblasti kultury mezi rozvojové cíle v agendě pro období po roce 2030, jakož i význam informované a posílené společnosti;
- zaujala pozitivní přístup k mezinárodní reformě autorského práva tak, aby mohly knihovny na celém světě plnit své poslání ve vlastní zemi i v rámci přeshraniční spolupráce.

KNIHOVNY PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

MANIFEST PRO EVROPSKÉ VOLBY 2024

KONTAKTY

PL2030	Ilona Kish	ilona@pl2030.eu
EBLIDA	Mikkel Christoffersen	mikkel.christoffersen@eblida.org
IFLA	Stephen Wyber	stephen.wyber@ifla.org
NAPLE	Stuart Hamilton	shamilton@lgma.ie
LIBER	Martine Pronk	martine.pronk@libereurope.org

